

СКАРБНИЦЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Ще в 60-х роках, після зустрічі з доктором історичних наук, працівником музею під відкритим небом, що в Києві, Лідією Орел, у директора Липківської школи Н. І. Шишко виникла ідея створити щось подібне у своєму селі. Щоб зібрати експонати для музею, довелося обійти не лише Липки, а й пройти сороками Андрусівка, Дружного, Вовкошева, Мошчон. Допомогали учні, їхні батьки, вчителі, зокрема І. Ф. Шишко та О. А. Андрійчук. І в 1967 році двері музею були відчинені.

Тепер Липківський музей став одним із кращих не лише в області, а й у республіці. Тому нещодавно, з метою удосконалення краєзнавчо-пошукової роботи, в Липках був проведений районний семінар працівників освіти.

Перед вчителями виступили завідувачка райво Г. А. Гончарова, методист райво В. Ф. Сорочук, директор Липківської школи, заслужений вчитель України Н. І. Шишко. Вони ознайомили учасників семінару з програмою і запросили на виховний захід, приурочений Дню Матері.

Мати, берегиня роду людського... Їй належать найтепліші і найщиріші слова. Про неї написано тисячі книг, віршів, де її порівнюють з богинею, матінкою-землею. Адже це найсвятіше, що є на світі. Недарма липківчанка Г. Г. Зюнтів, яка нині проживає у Франції, до своїх односельчан пише: «Найбільше щастя — жити на рідній землі, відчувати її тепло, бути поряд з рідною матінкою». Приїжджаючи в село, де народилася, Ганна Гнатівна обов'язково відвідує музей, в якому зберігають-

ся старовинні речі її предків, і ніби поринає в дитинство, яке може бути найщасливішим лише там, де народився. Пишаються липківським музеєм й Іван та Ганна Невірковці, які нині проживають у Канаді.

Мов весняний струмочок, звучали в Липківській школі ніжні пісні, присвячені матері. Співали шкільний, сільський хори. Завітали на свято й самодіяльні артисти Марія та Микола Боці з Гощі, яких шанують наші краєзнавці як гарну сім'ю, закохану в українську народну пісню.

Старшокласниця Липківської школи зачитала вірш місцевого вчителя І. Ф. Шишка «Бережімо матерів». А керівник сільськогосподарського кооперативу «Україна» А. А. Назарчук привітав зі святом всіх присутніх і вручив подарунок багатодітній матері М. Я. Данилюк.

Семінар продовжувався в краєзнавчому музеї. Учасників зустрічали Ніна Іванівна та Іван Федорович. Спількувалися з вчителями, розповідали про скарб, який зібralи для свого народу.

Екскурсію по музею вони розпочали з кімнати, де знаходяться знаряддя праці — сокири, скребачки, сотники, рубила, наральники періоду мезоліту та неоліту. Згодом показали дерев'яний реманент селян (плуги, борони, ткацькі верстати), вишиті сорочки, рушники, сувеніри, що колись належав місцевій церкві і був подарований в 1909 році на честь 200-ліття Полтавської битви, примірники «Енеїди» І. Котляревського, видрукований в 1936 році, інші цінні речі.

Особливий інтерес викликали в учас-

ників семінару документальні матеріали: Указ про знищення кріпосного права в Липках, уставна грамота, список селян, які відробляли панщину. Цікавим є факт, що ті липківчани, які не працювали на пана, землі не отримали, ті, що мали коні, — одержали по 15 десятин, хто не мав коней — по 10 десятин.

Знайомились відвідувачі музею з історією Липківської школи, яка датується 1885 роком, першими учнями. Зокрема, біографію Івана Невірковця, котрий заснував цей заклад, Романа Нечипорика та Пилипа Лащука, які першими серед односельців закінчили Почаївську школу. До речі, син останнього, доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського університету ім. В. Стефаника, консультант Львівської академії наук Ю. П. Лащук підтримує тісні зв'язки з І. Ф. Шишком та його дружиною.

Скарбницею історії є кімната хліба, де зберігаються матеріали про голодомор 1933 року. У кімнаті історії гарно оформлені «Книга пам'яті», альбом «Не повторись, вдовина доле» з розповідями і фотографіями про період Великої Вітчизняної війни. Більше 70 липківчан пішло на фронт. Один з них, Яків Назарянський, брав участь у штурмі рейхстагу. Тепер в Липках у живих залишилося лише 5 ветеранів. Проте пам'ять про обпалених війною назавжди залишилася в серцях односельчан. Зберігаються в музеї й спогади про ті грізні роки учасників бойових дій.

Зібрано чимало матеріалів і про період репресій. Першою жертвою в цьому селі був вчитель початкової школи, офіцер за-

пасу польської армії Роман Бакиновський.

Окрім музею, що знаходиться в школі, в Липках є ще й музей під відкритим небом. В сільській хатині зберігається реманент, яким користувалися наші пращури. Стіни прикрашають вишиті рушники, ікони. Одна з них із зображенням князя Володимира і княгині Ольги належала колись Ользі Нечипорик. Є тут і старенька ікона, вирізьблена на дереві.

Багато можна розповідати про Липківський музей, його засновників Ніну Іванівну та Івана Федоровича Шишків, адже це не лише багаторічна безкорислива робота, а й частинка душі. У Івана Федоровича є багато матеріалів з історії свого села, декотрі друкувалися і в нашій газеті.

Хотілося б, щоб вони були видані окремою книжкою. Таку пропозицію внесли працівники освіти. І, можливо, при їх підтримці ми скоро зможемо прочитати нове документальне видання нашого земляка.

Тепер подружжю Шишків майже по 70. Тож постає питання: хто прийме від них керівництво музеєм і чи зможуть послідовники не лише зберегти кожну річ, яка так дорога цим двоєм людям, а й поповнити музей новими матеріалами? Тому семінар, проведений в Липківській школі, був важливим і повчальним для всіх педагогів району.

Надія АДАМЧУК.

На знімках: І. Ф. ШИШКО та учасники семінару в краєзнавчому музеї; співає шкільний хор.

Фото Анатолія ЯКИМЧУКА.